

HURA

NAZIVI I NALAZIŠTE

Drvo vrste *Hura crepitans* L. iz botaničke porodice *Euphorbiaceae* potječe iz Srednje i Južne Amerike. Areal mu se proteže od Velikih Antila preko Venezuele, Kolumbije i Brazila do Bolivije. Pretežito raste u tropskim listopadnim kišnim šumama duž riječnih tokova.

Ostali su nazivi drva abillo, jubillo (Venezuela), açacu (Brazil), acuapa, ceiba blanca (Španjolska), asacú (Francuska, Španjolska, Italija), hura, rakuda, sandbox, possum wood (Velika Britanija, SAD), sablier (Francuska, Italija, Gvajana).

STABLO

Hura crepitans je listača srednje visine, naraste između 20 i 60 m. Promjer debla kreće se od 1 do 2 m, a visina do prve grane iznosi od 10 do 30 m. Deblo je cilindričnog oblika. Kora mu je glatka, siva i debela te sadržava gorak, otrovan mliječni sok.

DRVO

Makroskopska obilježja

Drvo je rastresito porozno. Srž i bjeljika podjednake su boje – žutobijele, svjetlosmeđe do svijetle sivomaslinaste. Drvni su traci uočljivi povećalom. Žica drva je ravna, srednje finoće.

Mikroskopska obilježja

Pore su pretežito pojedinačne i pojavljuju se u kratkim radijalnim nizovima do šest zajedno. Malobrojne su, promjera od 45...150...230 mikrometara. Često su ispuunjene tilama. Gustoća pora kreće se od 2 do 5 po mm² poprečnog presjeka. Udio pora u drvu iznosi oko 8 %.

Drvni su traci homocelularni do slabo izraženo heterocelularni. Široki su jednu stanicu i difuznog su rasporeda. Njihova je širina od 24 do 26 mikrometara, a visina od 70 do 450 mikrometara, odnosno od 4 do 15 stanica. Gustoća drvnih trakova je 5 do 9 po milimetru na poprečnom presjeku. Udio trakova u drvu iznosi oko 10 %.

Drvna su vlakanca libriformska i vlaknaste traheide. Dugačka su od 1000...1300...1800 mikrometara. Dvostruka debljina staničnih stijenki vlakancaca iznosi 3,0...4,0...6,0 mikrometara, a promjer lumena je 8,0...19,0...40,0 mikrometara. Volumni udio vlakancaca

u drvu kreće se oko 80 %. Aksijalni parenhim i parenhim drvnih trakova često su ispunjeni kristalićima u obliku romba.

Fizička svojstva

Gustoća standardno suhog drva, ρ_0	340...380...450 kg/m ³
Gustoća prosušenog drva, ρ_{12-15}	360...420...490 kg/m ³
Gustoća sirovog drva, ρ_s	600...750 kg/m ³
Poroznost	oko 75 %
Totalno radijalno utezanje, β_r	2,7...3,5 %
Totalno tangentno utezanje, β_t	4,5...6,5 %
Totalno volumno utezanje, β_v	7,6...10,4 %

Mehanička svojstva

Čvrstoća na vlak, paralelno s vlakancima	23,7...57...100 MPa
Čvrstoća na vlak, okomito na vlakanca	oko 2,5 MPa
Čvrstoća na tlak	30...38...45 MPa
Čvrstoća na savijanje	57...67...83 MPa
Modul elastičnosti	6,1...7,2...9,7 GPa
Tvrdoća prema Brinellu, paralelno s vlakancima	22...25...28 MPa

TEHNOLOŠKA SVOJSTVA

Obradivost

Drvo se dobro i lako ručno i strojno obrađuje. Dobro se lijepi, ljušti, površinski obrađuje i politira.

Sušenje

Drvo se dobro i brzo suši.

Trajnost i zaštita

Srž drva slabo je otporna na gljive truležnice (razred otpornosti 5) i srednje otporna na termite (razred otpornosti S). Otpornost srži na tercijarne kukce klasificirana je kao srednje trajna (razred otpornosti 3). Srž je permeabilna (razred 1).

Uporaba

Od drva hure izrađuju se furniri, osobito ljušteni, kao i konstrukcijsko drvo za izradu laganih konstrukci-

ja, za proizvodnju oplata drvenih klupa, sanduka, bačava, drvene ambalaže i srednjica stolarskih ploča. Na području svoga prirodnog areala drvo se često upotrebljava i za izradu drvenih splavi.

Sirovina

Drvo se na tržištu prodaje u obliku trupaca ili kao piljena građa. Dužina trupaca obično je 4 – 8 m, a srednji promjer drva je 0,5 – 1 m.

Napomena

Drvu vrste *Hura crepitans* L. za sada ne prijete nestanak (nije na popisu CITES – Convention on International Trade in Endangered Species, niti na popisu IUCN – Red list of Threatened Species). Može se upotrebljavati kao zamjena za drvo *obeche* (*Triplochiton scleroxylon*). Drvo sličnih svojstava imaju i vrste *Hura polyandra* Baill., *Alstonia congensis* Engl., *Dyera costulata* Hook, *Ricinodendron heudelotii* Pierre.

Literatura

1. Richter, H. G.; Dallwitz, M. J., 2000: Commercial timbers: descriptions, illustrations, identification, and information retrieval. In English, French, German, and Spanish. Version: 4th May 2000.
2. Wagenführ, R.; Scheiber, C., 1974: HOLZATLAS, VEB Fachbuchverlag, Leipzig, 324-325.
3. ***<https://tropix.cirad.fr/FichiersComplementaires/EN/America/ACACU.pdf> (preuzeto 2. svibnja 2017.).
4. ***1964: Wood dictionary, Elsevier publishing company, Amsterdam.
5. HANDBOOK OF HARDWOODS, 1972: 2nd Edition, Department of the Environment, Building Research Establishment, Princes Laboratory.

prof. dr. sc. Jelena Trajković
doc. dr. sc. Bogoslav Šefc